

ВИСНОВОК

щодо проекту Закону про внесення змін до Закону України «Про міжнародний комерційний арбітраж» щодо розширення компетенції міжнародного арбітражу (реєстр. № 12141 від 21 жовтня 2024 року)

За пропозицією Голови підкомітету з питань виконання рішень Європейського суду з прав людини та альтернативного розв'язання спорів Бабія Р.В. Комітет з питань правової політики розглянув на своєму засіданні 28 серпня 2025 року (протокол № 197) відповідно до частини шостої статті 118 Регламенту Верховної Ради України проект Закону про внесення змін до Закону України «Про міжнародний комерційний арбітраж» щодо розширення компетенції міжнародного арбітражу (реєстр. № 12141), прийнятий парламентом за основу 30 квітня 2025 року (далі – Законопроект) та встановив таке.

Комітет 12 червня 2025 року розглянув поправки та пропозиції, які надійшли до другого читання до Законопроекту, та підготував порівняльну таблицю, яка містила 43 поправки і пропозиції, за результатом розгляду яких пропонувалося 8 поправок врахувати (в тому числі врахувати частково або редакційно), 35 поправок відхилити.

Головне юридичне управління Апарату Верховної Ради України 20 червня 2025 року направило Комітету свої зауваження до Законопроекту.

Голова підкомітету з питань виконання рішень Європейського суду з прав людини та альтернативного розв'язання спорів Бабій Р.В. за результатами опрацювання зауважень Головного юридичного управління з метою усунення неузгодженостей та неточностей у тексті Законопроекту відповідно до частини шостої статті 118 Регламенту Верховної Ради України подав такі пропозиції:

1. У Законі України «Про міжнародний комерційний арбітраж»:

1) абзац восьмий пункту 2 статті 1 викласти в такій редакції:

«Міжнародний комерційний арбітраж розглядає також спори за участю інвестора (іншого учасника інвестиційної діяльності) та держави (її органів та установ) або міжурядової організації у зв'язку зі здійсненням інвестиційної діяльності на території України чи іншої держави, що передаються на підставі міжнародного договору, закону України, іншого нормативно-правового акту або угоди сторін, яка міститься у контракті чи іншому документі»;

2) зміни до абзацу другого статті 2 виключити;

3) пункт 1 статті 6 викласти в такій редакції:

«1. Функції, зазначені в пунктах 3 та 4 статті 11, пункті 3 статті 13, статті 14, для арбітражу, утвореного спеціально для розгляду окремої справи, виконуються Президентом Торгово-промислової палати України, а для постійно діючих арбітражних установ – органом, визначеним регламентом відповідної арбітражної установи»;

4) пункт п'ятий статті 11 викласти в такій редакції:

«5. Рішення з будь-якого питання, що приймається згідно з пунктом 3 або 4 цієї статті органами, зазначеними у пункті 1 статті 6, не підлягає оскарженню. При призначенні арбітра органи зважають на будь-які вимоги, що ставляться до кваліфікації арбітра угодою сторін, і такі міркування, які можуть забезпечити призначення незалежного і неупередженого арбітра, а в разі призначення одноособового або третього арбітра бере також до уваги бажаність призначення арбітром особи іншого громадянства, ніж громадянство, до якого належать сторони».

2. У Положенні про Міжнародний комерційний арбітражний суд при Торгово-промисловій палаті України (додаток № 1 до Закону України «Про міжнародний комерційний арбітраж» від 24 лютого 1994 року № 4002-XII):

1) абзац перший пункту 1 викласти в такій редакції:

«1. Міжнародний комерційний арбітражний суд є самостійною постійно діючою арбітражною установою (третейським судом), юридичною особою (установою), що здійснює свою діяльність згідно із Законом України «Про міжнародний комерційний арбітраж», іншими законами України, чинними міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України»;

2) абзац дев'ятий пункту 2 викласти в такій редакції:

«Міжнародний комерційний арбітражний суд розглядає також спори за участю інвестора (іншого учасника інвестиційної діяльності) та держави (її органів та установ) або міжурядової організації у зв'язку зі здійсненням інвестиційної діяльності на території України чи іншої держави, що передаються на підставі міжнародного договору, закону України, іншого нормативно-правового акту або угоди сторін, яка міститься у контракті чи іншому документі».

3. Абзац перший пункту 1 Положення про Морську арбітражну комісію при Торгово-промисловій палаті України (додаток № 2 до Закону України «Про міжнародний комерційний арбітраж» від 24 лютого 1994 року № 4002-XII) викласти в такій редакції:

«1. Морська арбітражна комісія є самостійною постійно діючою арбітражною установою (третейським судом), юридичною особою (установою), що здійснює свою діяльність згідно із Законом України «Про міжнародний

комерційний арбітраж», іншими законами України, чинними міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України».

Таким чином, за результатами розгляду поправок і пропозицій на засіданні Комітету 9 поправок враховано (включаючи враховано частково та враховано редакційно), 35 поправок відхилено.

На підставі викладеного та керуючись частиною шостою статті 118 Регламенту Верховної Ради України, Комітет з питань правової політики вирішив:

1. Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону про внесення змін до Закону України «Про міжнародний комерційний арбітраж» щодо розширення компетенції міжнародного арбітражу (реєстр. № 12141) прийняти в другому читанні та в цілому у редакції, запропонованій Комітетом, а також у разі прийняття Законопроекту як Закону доручити Комітету разом з Головним юридичним управлінням Апарату Верховної Ради України здійснити редакційне та техніко-юридичне доопрацювання його тексту.

2. Доповідачем від Комітету з цього питання під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити Голову підкомітету з питань виконання рішень Європейського суду з прав людини та альтернативного розв'язання спорів Бабія Р.В.

Голова Комітету

Д.В. МАСЛОВ

